

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

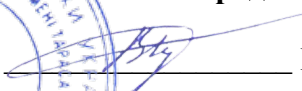
**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ»**

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю Е4 Науки про Землю
галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика
освітня кваліфікація: бакалавр з наук про Землю**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ УНІВЕРСИТЕТУ**

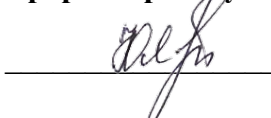
Голова вченої ради

 Віталій КУРИЛО

(протокол № 1 від 28.08.2026)

**Освітня програма набуває чинності
з 01 вересня 2026 р.**

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Ярослава ЮРКІВ

(наказ № 132-ОД від 28.08.2026)

Лубни – 2026

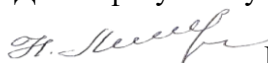
СТОРІНКА ПОГОДЖЕННЯ

освітньої програми
«НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ»

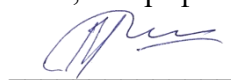
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю Е4 Науки про Землю
галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика
освітня кваліфікація: бакалавр з наук про Землю

ПОГОДЖЕНО:

Декан факультету природничих і аграрних наук

 Наталія МАЦАЙ
27 серпня 2026 р.

В. о. завідувача кафедри
хімії, географії та наук про Землю

 Вадим МАНЮК

26 серпня 2026 р.

Гарант освітньої програми

 Вадим МАНЮК

26 серпня 2026 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма розроблена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН від 24.05.2019 № 730, з урахуванням змін, затверджених наказами МОН України від 28.05.2021 № 593 і від 13.06.24 № 842, Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2024 № 1021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти».

Розроблено проектною групою у складі:

1. Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) – **Вадим МАНЮК**, кандидат біологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

2. **Інна ОЛЕКСІЄНКО**, кандидат географічних наук, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

3. **Андрій БРАТІШКО**, кандидат геологічних наук, доцент, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

4. **Микола УДОВИЧЕНКО**, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

5. **Денис ЩУКА**, здобувач 3-го курсу денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 103 «Науки про Землю», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

6. **Дарина ЛОБОК**, випускниця другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Науки про Землю», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

7. **Валерій КОЛЯДА**, кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник, завідувач лабораторії охорони ґрунтів від ерозії та дистанційних методів дослідження ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н.Соколовського».

Програму обговорено на засідання кафедри хімії, географії та наук про Землю.

Протокол від 26 серпня 2026 р. № 1.

Програму схвалено на засіданні вченої ради факультету природничих і аграрних наук.

Протокол від 27 серпня 2026 р. № 1.

Відомості про рецензентів – зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Василь СТАШУК**, доктор технічних наук, професор, академік Національної академії наук України, проректор з наукової роботи Київського аграрного університету НААН.

2. **Володимир ОСАДЧИЙ**, доктор географічних наук, професор, академік Національної академії наук України, директор Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС України та НАН України.

3. **Юрій КИСЕЛЬОВ**, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва.

1. Опис освітньої програми зі спеціальності Е4 Науки про Землю

Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», факультет природничих і аграрних наук
Назва освітньої програми	Науки про Землю
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	Е Природничі науки, математика та статистика
Спеціальність	Е4 Науки про Землю
Спеціалізація або предметна спеціальність (за наявності)	відсутня
Опис предметної області	Об'єкт вивчення та діяльності: природні та антропогенні об'єкти, процеси та явища у геосферах у взаємозв'язку, перетвореннях і розвитку в просторі і часі. Теоретичний зміст предметної області: знання щодо будови, фігури, складу, походження, розвитку Землі або її геосфер, явищ і процесів, що в них відбуваються. Базові знання з природничих наук, математики та інформаційних технологій в обсязі, необхідному для дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів у геосферах. Методи, методики та технології: фізичні і хімічні методи, методи натурного, прямого та опосередкованого, безпосереднього лабораторного або дистанційного дослідження компонентів геосфер, процесів і явищ, методи моделювання та опрацювання інформації. Інструменти та обладнання: обладнання та устаткування, необхідне для польового/лабораторного/дистанційного дослідження складу, будови і властивостей геосфер та їхніх компонентів
Цілі освітньої програми	Підготовка конкурентоздатних фахівців на основі поєднання поглибленої теоретичної підготовки і гнучких студентоцентризованих підходів до навчання, посиленої креативності, патріотизму, які володіють спеціалізованими концептуальними знаннями та професійними вміннями/навичками для інноваційної, зокрема дослідницької та управлінської діяльності з метою розвитку нових знань про компоненти географічної оболонки – від надр і ґрунтового покриву до управління земельними й водними ресурсами. Формування у здобувачів вищої освіти вміння розв'язувати спеціалізовані задачі наук про Землю та практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорії та методології наук про Землю
Тип освітньої програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча)	освітньо-професійна

Мова (мови) викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання ОП	240
Форми здобуття освіти за ОП і розрахункові строки виконання ОП за кожною з них	денна, заочна 3 роки 10 місяців
Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за ОП (відповідно до стандартів вищої освіти)	Повна загальна середня освіта, ступінь молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра або освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста
Компетентності випускника	Інтегральна компетентність ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації. Загальні компетентності ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, брати участь у національному спротиві, захищати Батьківщину. ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК09. Здатність працювати в команді. ЗК10. Навички забезпечення безпеки життєдіяльності. ЗК11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища. ЗК12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

	ЗК12¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. Спеціальні (фахові) компетентності СК13. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему. СК14. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер. СК15. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах. СК16. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер. СК17. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер. СК18. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання. СК19. Здатність проводити моніторинг природних процесів. СК20. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати. СК21. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності. СК22. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси
Програмні результати навчання, які дають право на присудження визначеної ОП освітньої або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій)	ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю. ПР02. Використовувати усно і письмово професійну українську мову. ПР03. Спілкуватися іноземною мовою за фахом. ПР04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю. ПР05. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження. ПР06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер. ПР07. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер. ПР08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів. ПР09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу. ПР10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та

	лабораторних досліджень. ПР12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації. ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення. ПР14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю. ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних. ПР16. Уміти надавати допомогу за протоколом MARCH у критичних умовах; застосовувати тактичні навички для захисту та евакуації. ПР17. Виконувати базові дії зі стрілецькою зброєю та розрізняти мінні загрози. ПР18. Користуватися сучасними навігаційними системами та засобами зв'язку; протидіяти інформаційному впливу ворога
Форма (форми) атестації здобувачів вищої освіти	публічний захист кваліфікаційної роботи
Можливості працевлаштування за здобутою освітою	Працевлаштування на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми (комерційні, некомерційні, державні, муніципальні) та за будь-якими видами економічної діяльності. Випускник здатний виконувати зазначену професійну роботу відповідно до національного класифікатора професій ДК 003:2010: - менеджер з природокористування; - ґрунтознавець; - технік-землевпорядник; - технік-ґрунтознавець; - технік (природознавчі науки); - інспектор з охорони природи; - інспектор з охорони природно-заповідного фонду; - громадський інспектор з використання та охорони земель; - організатор природокористування
Процедури присвоєння професійних кваліфікацій (у разі їх присвоєння)	професійну кваліфікацію не присвоюють

2. Перелік обов'язкових освітніх компонентів (ОК) і їх логічна послідовність

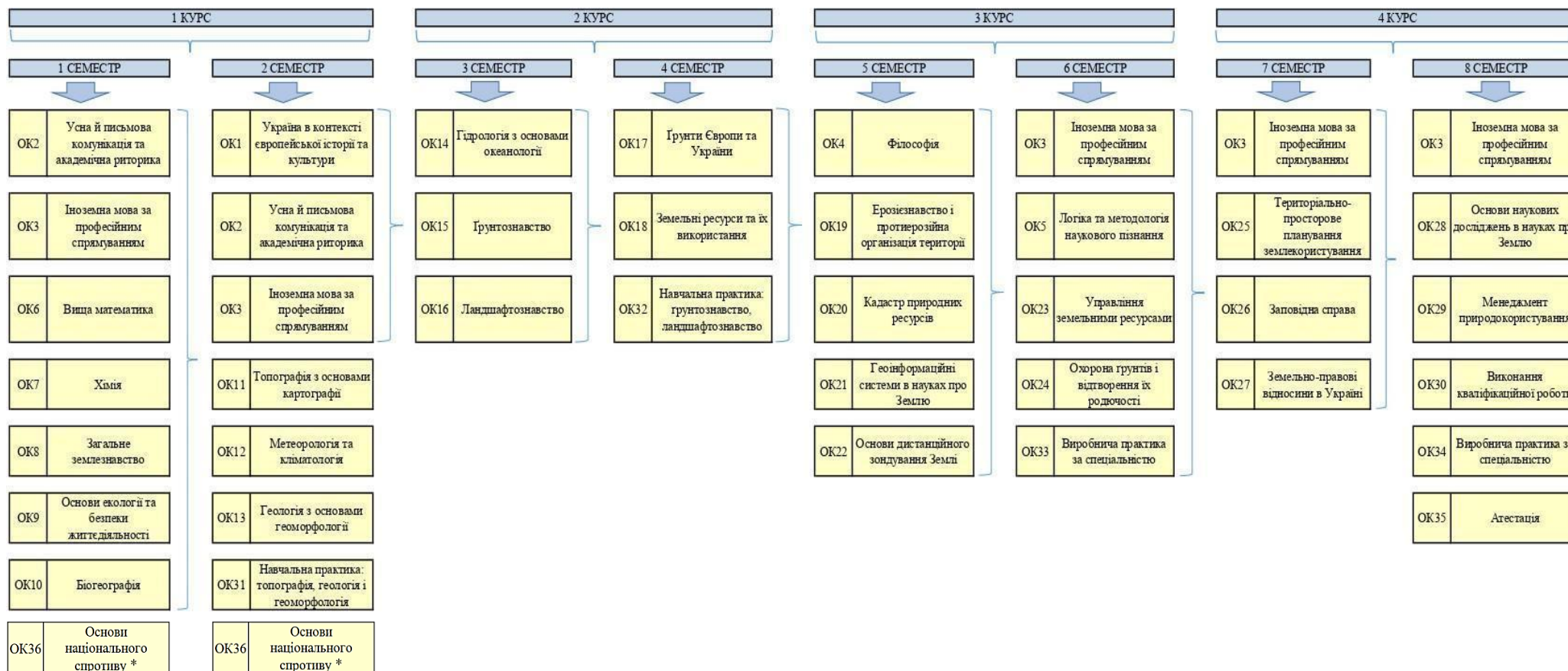
2.1. Денна форма здобуття вищої освіти

Код н/д	Освітні компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК1	Україна в контексті європейської історії та культури	3,0	іспит
ОК2	Усна й письмова комунікація та академічна риторика	3,0	залік, іспит
ОК3	Іноземна мова за професійним спрямуванням	9,0	залік, іспит, залік, іспит
ОК4	Філософія	5,0	іспит
ОК5	Логіка та методологія наукового пізнання	3,0	залік
ОК6	Вища математика	5,0	іспит
ОК7	Хімія	5,0	іспит
ОК8	Загальне землезнавство	6,0	іспит
ОК9	Основи екології та безпеки життєдіяльності	5,0	залік
ОК10	Біогеографія	5,0	залік
ОК11	Топографія з основами картографії	5,0	залік
ОК12	Метеорологія та кліматологія	5,0	залік
ОК13	Геологія з основами геоморфології	5,0	залік
ОК14	Гідрологія з основами океанології	5,0	іспит
ОК15	Ґрунтознавство	5,0	іспит
ОК16	Ландшафтознавство	5,0	іспит
ОК17	Ґрунти Європи та України	6,0	іспит
ОК18	Земельні ресурси та їх використання	3,0	іспит
ОК19	Ерозієзнавство і протиерозійна організація території	5,0	іспит
ОК20	Кадастр природних ресурсів	5,0	іспит
ОК21	Геоінформаційні системи в науках про Землю	6,0	іспит
ОК22	Основи дистанційного зондування Землі	3,0	залік
ОК23	Управління земельними ресурсами	5,0	іспит
ОК24	Охорона ґрунтів і відтворення їх родючості	3,0	іспит
ОК25	Територіально-просторове планування землекористування	6,0	іспит
ОК26	Заповідна справа	6,0	іспит
ОК27	Земельно-правові відносини в Україні	6,0	іспит
ОК28	Основи наукових досліджень в науках про Землю	3,0	залік
ОК29	Менеджмент природокористування	3,0	іспит
ОК30	Виконання кваліфікаційної роботи	7,5	залік
ОК31	Навчальна практика: топографія, геологія і геоморфологія	6,0	залік
ОК32	Навчальна практика: ґрунтознавство, ландшафтознавство	6,0	залік
ОК33	Виробнича практика за спеціальністю	9,0	залік
ОК34	Виробнича практика за спеціальністю	6,0	залік
ОК35	Атестація	1,5	публічний захист кваліфікаційної роботи
ОК36	Основи національного спротиву	5,0	диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		180,0	

2.2. Заочна форма здобуття вищої освіти

Код н/д	Освітні компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти/роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
OK1	Україна в контексті європейської історії та культури	5,0	іспит
OK2	Усна й письмова комунікація та академічна риторика	5,0	залік, іспит
OK3	Іноземна мова за професійним спрямуванням	10,0	залік, іспит, залік, іспит
OK4	Філософія	5,0	іспит
OK5	Логіка та методологія наукового пізнання	3,0	залік
OK6	Вища математика	5,0	іспит
OK7	Хімія	5,0	іспит
OK8	Загальне землезнавство	6,0	іспит
OK9	Основи екології та безпеки життєдіяльності	5,0	залік
OK10	Біогеографія	5,0	залік
OK11	Топографія з основами картографії	5,0	залік
OK12	Метеорологія та кліматологія	5,0	залік
OK13	Геологія з основами геоморфології	5,0	залік
OK14	Гідрологія з основами океанології	5,0	іспит
OK15	Ґрунтознавство	5,0	іспит
OK16	Ландшафтознавство	5,0	іспит
OK17	Ґрунти Європи та України	6,0	іспит
OK18	Земельні ресурси та їх використання	3,0	іспит
OK19	Ерозієзнавство і протиерозійна організація території	5,0	іспит
OK20	Кадастр природних ресурсів	5,0	іспит
OK21	Геоінформаційні системи в науках про Землю	6,0	іспит
OK22	Основи дистанційного зондування Землі	3,0	залік
OK23	Управління земельними ресурсами	5,0	іспит
OK24	Охорона ґрунтів і відтворення їх родючості	3,0	іспит
OK25	Територіально-просторове планування землекористування	6,0	іспит
OK26	Заповідна справа	6,0	іспит
OK27	Земельно-правові відносини в Україні	6,0	іспит
OK28	Основи наукових досліджень в науках про Землю	3,0	залік
OK29	Менеджмент природокористування	3,0	іспит
OK30	Виконання кваліфікаційної роботи	7,5	залік
OK31	Навчальна практика: топографія, геологія і геоморфологія	6,0	залік
OK32	Навчальна практика: ґрунтознавство, ландшафтознавство	6,0	залік
OK33	Виробнича практика за спеціальністю	9,0	залік
OK34	Виробнича практика за спеціальністю	6,0	залік
OK35	Атестація	1,5	публічний захист кваліфікаційної роботи
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		180,0	

Послідовність вивчення освітніх компонентів ОП (структурно-логічна схема освітньої програми)

* – для денної форми здобуття освіти

3. Матриця відповідності програмних компетентностей (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні (фахові) компетентності) освітнім компонентам освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30	OK 31	OK 32	OK 33	OK 34	OK 35	OK 36*	
IK				+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
3K01	+	+		+					+														+			+	+										+
3K02	+	+		+					+																												
3K03					+			+		+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3K04			+	+	+			+		+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
3K05	+	+																													+			+	+	+	
3K06			+																																		
3K07		+									+									+	+	+			+					+			+	+	+	+	
3K08			+			+	+	+		+		+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	
3K09					+						+								+				+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	
3K10					+				+		+								+				+		+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+
3K11									+																				+		+	+	+	+	+	+	
3K12	+																									+		+		+	+	+	+	+	+	+	+
3K12 ¹	+				+				+										+				+			+		+									+
CK13								+		+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
CK14					+	+	+	+	+	+	+										+	+	+			+					+			+	+	+	
CK15											+				+				+					+							+	+	+	+	+	+	
CK16												+				+	+		+	+											+		+	+	+	+	
CK17											+								+												+	+	+	+	+	+	
CK18				+	+					+	+		+		+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
CK19									+		+		+		+	+	+		+			+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	
CK20												+				+	+		+	+											+		+	+	+	+	
CK21																													+		+	+	+	+	+	+	+
CK22								+					+	+	+	+	+	+					+								+	+	+	+	+	+	

* – для денної форми здобуття освіти

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними освітніми компонентами освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30	OK 31	OK 32	OK 33	OK 34	OK 35	OK 36*	
ПР01								+		+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПР02	+	+																												+			+	+	+		
ПР03			+																																		
ПР04								+		+							+	+	+			+		+				+			+	+	+	+	+		
ПР05										+			+	+		+		+						+					+	+	+	+	+	+	+		
ПР06								+					+	+		+		+						+						+	+		+	+	+		
ПР07						+	+	+	+	+											+									+			+	+	+		
ПР08																			+											+		+	+	+	+		
ПР09											+					+	+		+	+										+		+	+	+	+		
ПР10								+					+		+	+	+					+								+	+	+	+	+	+		
ПР11								+		+																				+	+	+	+	+	+		
ПР12				+	+					+					+		+	+					+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+		
ПР13								+																				+		+	+	+	+	+	+	+	
ПР14								+									+			+			+	+	+	+			+	+			+	+	+		
ПР15				+				+		+																			+		+		+	+	+	+	
ПР16																																					+
ПР17																																					+
ПР18																																					+

* – для денної форми здобуття освіти